

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24Co/118/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217206076
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8217206076.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobcu R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471 proti žalovanému Y. Č., K.. XX.XX.XXXX, O. I. XX/XXX, XXX XX Y., o zaplatenie 1.821,15 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 5Csp/198/2017-47 zo dňa 23.04.2018, takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch II. a III..
- II. N e p r i z n á v a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 1.821,15 Eur, úrokov vo výške 1.762,51 Eur, úrokov vo výške 24,5% ročne zo sumy 1.821,15 Eur od 16.10.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 1.821,15 Eur od 16.10.2017 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 815,83 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 815,83 Eur od 16.10.2017 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv o pôžičke.

4. Zo zmluvy o úvere č. 8111967212 zo dňa 06.08.2012 uzatvorenej medzi Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom vykonaným dokazovaním súd zistil, že veriteľ poskytol žalovanému úver vo výške 2.000,- Eur. V zmluve bolo ďalej uvedené: výška mesačnej splátky 60,27 Eur, výška úrokovej sadzby 24,50%, RPMN 29,08%, priemerná RPMN na trhu 19,59%, celková výška nákladov 1.855,99 Eur, dátum prvej splátky 06.09.2012, dátum konečnej splatnosti úveru 06.08.2018, dátum každej ďalšej splátky k 6. dňu v mesiaci, počet mesačných splátok 72, komplexný súbor poistenia. Celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Z dôvodu neplnenia si povinností žalovaným rozhodol veriteľ o predčasnej splatnosti celého úveru ku dňu 12.12.2014. Žalovaného vyzval k úhrade celého dlhu vo výške 2.124,95 Eur v lehote 10 dní od doručenia predmetnej výzvy. Z pripojenej poštovej doručenky vyplýva, že žalovaný predmetnú výzvu prevzal dňa 17.12.2014. Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 07.06.2017 predloženého žalobcom súd zistil, že žalovaný zaplatil žalobcovi celkovo 1.184,17 Eur, pričom suma 178,85 Eur bola započítaná na istinu, suma 849,41 Eur na úrok a suma 155,91 Eur na poplatky. Zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.06.2017 uzatvorenej medzi Poštovou bankou, a.s. ako postupcom a spoločnosťou R Collectors s.r.o. ako postupníkom vyplýva, že pohľadávka postupcu voči žalovanému zo zmluvy č. 8111967212 bola postúpená na postupníka, t.j. žalobcu.

5. Predmetná zmluva o úvere je vzhľadom na povahu účastníkov zmluvného vzťahu, t.j. dodávateľ a spotrebiteľ, zmluvou spotrebiteľskou a vzťahujú sa na ňu ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a zároveň zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a to v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. V zmluve nie sú uvedené všetky predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Nie je vôbec zrejmé, z akých údajov veriteľ vychádzal pri výpočte RPMN, teda či z mesačnej splátky úveru 60,27 Eur, alebo z celkovej výšky nákladov 1.855,99 Eur, či do výpočtu zarátaval aj výšku poistného. Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je jedným z najdôležitejších údajov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, keďže sú v ňom zohľadnené všetky náklady, ktoré musí dlžník, t.j. spotrebiteľ za úver veriteľovi, t.j. dodávateľovi zaplatiť. Preto pri udaji o ročnej percentuálnej miere nákladov zákon stanovuje povinnosť uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet a teda nepostačuje uviesť len samotnú jeho výšku (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017). Zmluva o úvere neobsahuje ani údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Drobným písmom pod náležitosťami zmluvy, je uvedené, že „Celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom“, pričom ako celková výška nákladov je v zmluve uvedená suma 1.855,99 Eur. Podľa názoru súdu nezodpovedá princípu transparentnosti, ak priemernému spotrebiteľovi nie sú poskytované prehľadné informácie o úvere, teda ak v zmluve nie je presne vyčíslená suma, ktorá predstavuje údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Uvedený údaj musí byť spotrebiteľovi zrejmý zo zmluvy a to bez použitia kalkulačky, resp. matematických operácií. Zároveň súdu nie je zrejmý výpočet celkovej výšky nákladov v sume 1.855,99 Eur, keďže vynásobením počtu splátok, t.j. 72 a výšky mesačnej splátky 60,27 Eur dostaneme sumu 4.339,44 Eur, čo nezodpovedá tvrdeniu v zmluve, že celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov, t.j. 3.855,99 Eur (2.000,- Eur + 1.855,99 Eur).

6. Vzhľadom na nedodržanie vyššie uvedených obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere, tento sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere. Súd priznal žalobcovi iba sumu 815,83 Eur, čo predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 2.000,- Eur a úhradami žalovaného pred podaním žaloby vo výške 1.184,17 Eur. Z priznanej istiny súd priznal žalobcovi aj požadovaný úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne od 16.10.2017 do zaplattenia. Žalobu v časti o zaplattenie istiny v sume 1.005,32 Eur (žalovaná suma 1.821,15 Eur - priznaná suma 815,83 Eur), úrokov vo výške 1.762,51 Eur, úrokov vo výške 24,5% ročne zo sumy 1.821,15 Eur od 16.10.2017 do zaplattenia a úrokov z omeškania vo výške 5,25% ročne nad sumu 815,83 Eur od 16.10.2017 do zaplattenia súd zamietol ako nedôvodnú.

7. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Žalobca bol v konaní úspešný len v časti zaplattenia istiny vo výške 815,83 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 815,83 Eur od 16.10.2017 do zaplattenia. Žalovaný mal v konaní väčší úspech ako žalobca, preto má voči žalobcovi právo na pomernú náhradu trov konania.

Keďže však zo spisu vyplýva, že žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, súd mu nárok na ich náhradu nepriznal.

III. Obsah odvolania žalobcu

8. V zákonom stanovenej lehote podal proti výroku I., II. rozsudku odvolanie žalobca. Uviedol, že pre vyjadrenie celkovej čiastky zákon sa používa len všeobecný vzorec súčtu výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Ďalší spôsob výpočtu zákon neukladá. Celkovú sumu úveru, ktorú má žalovaný zaplatiť v bode 2.1 zmluvy, je jasne a správne vyčíslená celková čiastka úveru. Pri hodnotení zmluvy má zvlášť zásadný význam kvalifikácia tzv. priemerného spotrebiteľa. Nie je prijateľné, aby podnikateľ niesol všetky riziká zmluvného vzťahu a spotrebiteľ neniesol fakticky žiadnu zodpovednosť. Takýto prístup by bol zneužitím práva v rozpore so základnými zásadami právnej spoločnosti. V ďalšom rozsahu žalobca uviedol, že zmluva o úvere vyjadrovala správne údaje o RPMN banky, súd však neaplikoval právne predpisy, účinné v čase uzavretia zmluvy. Interný výpočtový systém banky totižto umožňoval v čase uzatvorenia zmluvy o úvere výpočet jednotlivých splátok anuity len v celých hodnotách bez desatinného čísla. Preto sa mohlo stať, že výška poslednej splátky bola v nulovej výške, resp. v nižšej, než výška ostatných splátok. Preplátok takto vzniknutý sa spotrebiteľovi vráti na základe 5.4 Všeobecných obchodných podmienok. Rozsudok súdu v časti prijatého záveru o absencii uvedenia predpokladov pre výpočet RPMN považoval žalobca za nepreskúmateľný. K poisteniu uviedol, že toto nebolo podmienkou uzatvorenia danej zmluvy o úvere, vyplýva z Obchodných podmienok, podľa ktorých sa ustanovenia o poistnom použijú v prípade, ak dlžník prejavil svoj záujem o poistenie. Žalobca preto správne v zmluve o úvere uviedol celkové náklady úveru, keď do nich nezapočítaval poistenie úveru. navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, zmeniť, žalobe v celom rozsahu vyhovieť a zaviazat žalovaného na náhradu trov, aj odvolacieho konania, v rozsahu 100%.

9. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že právny predchodca žalovaného, Poštová banka a.s., Bratislava, uzavrel so žalovaným dňa 06.08.2012 zmluvu o úvere - dostupná pôžička, na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá pôžička, vo výške 2.000,- eur, ktorú sa zaviazal vrátiť v 72 mesačných splátkach vo výške 60,27 eur. celková výška nákladov predstavovala sumu 1.855,99 eur. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že zmluva o úvere neobsahuje celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, rovnako tak uvedenie všetkých predpokladov, použitých na výpočet RPMN, vyžadovaných v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu 06.08.2012 (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení“).

12. Zvýšená miera ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany sa v prípade uzavierania zmlúv o úvere odzrkadľuje v rámci ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Za účelom zabezpečenia čo najvyššej miery informovanosti spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom, zákonodarcu stanovuje obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, upravené v ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení. Pre naplnenie účelu zákona sa však vyžaduje, aby obsahové náležitosti boli v zmluve o úvere uvedené dostatočne jasne a transparentne a spotrebiteľ si tak bol vedomý svojich práv a povinností, vyplývajúcich mu z uzavretej zmluvy o úvere.

13. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť,

vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

14. Po oboznámení sa s obsahom zmluvy o úvere - dostupná pôžička zo dňa 06.08.2012 sa odvolací súd stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutej pôžičky žalovanému v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení, a to v dôsledku absencie obligatórnych obsahových náležitostí; celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť a uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN, vyžadovaných v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení.

15. Odvolací súd v tejto uvádza, že poznanie rozsahu prijatého záväzku predstavuje pre spotrebiteľa východiskovú informáciu pre uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z tohto dôvodu zákonodarca explicitne vyžaduje od dodávateľa, aby v zmluvách o spotrebiteľskom úvere uvádzal celkovú čiastku, ktorú je spotrebiteľ z poskytnutého úveru povinný zaplatiť, pričom v ust. § 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení vymedzuje spôsob jej výpočtu. Pre naplnenie litery zákona však nepostačuje, ak spotrebiteľovi je informácia o celkovej čiastke, ktorú je povinný zaplatiť, poskytovaná nepriamo, cez odvodené premenné, ktoré nútia spotrebiteľa k matematickým výpočtom. V takomto prípade sa potiera zásada transparentnosti zmlúv o spotrebiteľských úveroch, na ktorých je postavená Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd konštatuje, že v zmluva o úvere - dostupná pôžička zo dňa 06.08.2012 neobsahuje údaj o celkovej čiastke, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť.

16. Len na margo odvolací súd uvádza, že odhliadnuc od dostatočnosti spôsobu jej vymedzenia, odbornej starostlivosti dodávateľa nezodpovedá použitie výrazne menšieho písma pri uvedení tak podstatnej obligatórnej obsahovej náležitosti, akou je celková čiastka, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť. Odvolací súd pritom poukazuje na ust. § 53c Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, podľa ktorého, ak je spotrebiteľská zmluva vyhotovená písomne, predmet a cena nesmú byť uvedené menším písmom ako iná časť takejto zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí. Zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná.

17. K uvedeniu predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov odvolací súd poznamenáva, že ide opäť o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o ročnej percentuálnej miery nákladov sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jej výpočet, teda nestačí len uvedenie jej výšky. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, a preto nie je splnená ďalšia obsahová náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

18. Odvolací súd sa zároveň nestotožnil s námietkou nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie totižto dostatočne v odôvodnení uviedol, že v zmluve nie sú uvedené predpoklady, použité dodávateľom pri výpočte RPMN, tak ako to vyžaduje ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom znení. V dôsledku toho bolo súdu znemožnené posúdiť správnosť jej výpočtu. Je ale potrebné poznamenať, že pod porušenie práva na spravodlivý proces nemožno subsumovať stav, keď súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Uplatnená odvolacia námietka preto nebola dôvodná.

19. Ak sa úver (pôžička) považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalobcovi prislúcha len nárok na zaplatenie poskytnutej istiny úveru (pôžičky). Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 07.06.2017 predloženého žalobcom súd prvej inštancie zistil, že žalovaný zaplatil žalobcovi celkovo 1.184,17 Eur, zostávajúca suma istiny tak predstavuje 815,83 Eur s príslušenstvom. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalobu v prevyšujúcom rozsahu zamietol ako nedôvodnú.

20. Vecne správnemu výroku zodpovedá vecne správny výrok o trovách konania. Žalovaný bol v konaní prevažne úspešný, preto mu v zmysle § 255 ods. 2 CSP prislúcha právo na čiastočnú náhradu trov konania. Keďže žalovanému z obsahu spisu trovy konania nevyplývali, nárok na ich náhradu mu nebol priznaný.

21. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na správnosť prijatého záveru súdu prvej inštancie o beúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, nepovažoval za potrebné vyjadrovať sa k ostatným odvolacím námietkam, ktoré neboli spôsobilé privodiť zmenu právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

22. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnému žalovanému. Z obsahu súdneho spisu je však zrejmé, že žalovanému v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto mu ich náhrada nebola priznaná.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).